

nakládati jen svým ideálním podílem (§ 829 obč. zák.). Jakmile spoluvlastník bez přivolení ostatních nakládá jakoukoli hmotnou částí společné věci, jsou druzí spoluvlastníci oprávněni zakročit na ochranu svých práv (§§ 361, 828, 829, 833, 523 obč. zák.). Z toho plyne, že může zřídit na svém ideálním podílu jen taková práva, která se nedotýkají práv druhých spoluvlastníků. To jest možno na př. při právu požívacím, t. j. právu výkonů užitkových a správních opatření příslušejících spoluvlastníku, jenž požívací právo zřídil, ale není to možné u bydlení, které podle svého pojmu jest užíváním hmotné podstaty obydlí. Není správný názor odvolacího soudu, že v souzeném případě jde o právo požívací ani názor žalovaných, že jde při bydlení o užívání v menším rozsahu než při požívání a že proto jest možné takové právo i na ideálním podílu společné věci. Zákon uvádí v § 478 obč. zák. jako osobní služebnosti nutné užívání věci, požívání a bydlení upravuje první dvě v §§ 504 a násl., služebnost bytu pak v §§ 521 a 522 obč. zák. Může pak býti služebnost bytu právem užívacím nebo požívacím, avšak výkon její zasahuje vždy hmotné části budovy, nedá se obmeziti na ideální podíl její a proto zřízení její jest při spoluvlastnictví budovy vázáno na souhlas všech spoluvlastníků. Z toho jest usuzovati, že spoluvlastník se dotkl podílu druhého spoluvlastníka podle § 828 obč. zák. tím, že zřídil třetí osobě na svém podílu nemovitosti právo bydlení bez souhlasu onoho a trpěl jeho výkon. Následkem toho jest druhý spoluvlastník oprávněn domáhati se i na oné třetí osobě uznání, že právo takové není platné, dále svolení k výmazu jeho a vyklizení společné nemovitosti, jak už prvý soud správně odůvodnil. Avšak nemůže se spoluvlastník domáhati vydání celé vyklizené nemovitosti jemu, neboť držení a práva společné nemovitosti náleží všem podílníkům (§ 833 obč. zák.) a žalobce pak neprokázal ba ani netvrdil, že jemu přísluší správa společné věci. V tomto rozsahu není dovolání odůvodněné.

Čís. 17485.

Výpočet zaměstnancových požitků započitatelných do služného v § 3, odst. 1 zákona čís. 89/1920 Sb. z. a n. je demonstrativní.

Za služné podle tohoto ustanovení jest pokládati celý zaměstnancův pracovní výdělek, jímž jsou veškeré hmotné výhody, jichž se zaměstnanci dostává v důsledku jeho pracovního poměru a které jsou v příčinné souvislosti s existencí tohoto poměru. Požitkem ve smyslu § 3, odst. 1 uved. zákona jsou i dávky, které zaměstnanec dostává při výkonu zaměstnání podléhajícího pensijnímu pojištění přímo od třetích osob (zpropitné) a na něž smluvní strany braly zřetel při určení výše pracovní odměny.

Zaměstnavatel odpovídá za škodu, která vznikla zaměstnanci tím, že v přihlášce k pensijnímu pojištění nebylo uvedeno v údajích o výši zaměstnancova platu i zpropitné, činící smluvenou součást platu.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1939, Rv I 2318/38.)

Žalobce přednesl, že byl v hotelu patřícím od 25. ledna 1928 žalovanému Alfredu S. a před tím veřejné obchodní společnosti W., jejímiž veřejnými společníky byli oba žalovaní Alfred S. a Richard W., zaměstnán nejprve jako vrchní číšník a od listopadu 1918 jako hotelový vrátný. V tomto postavení měl žalobce jednak celé zaopatření na stravě a zpro-pitné od návštěvníků hotelu, které činilo nejméně 12.000 K na penězích ročně. Žalobce byl takto zaměstnán od 25. ledna 1928 u veřejné obchodní společnosti, která od 18. února 1920 měla název »Grandhotel W.«. Žalobce měl býti pojištěn podle zákona z 5. února 1920 č. 89 Sb. z. a n. u Všeobecného pensijního ústavu podle příjmů shora uvedených v XVI. třídě § 3 cit. zák., poněvadž jeho příjmy přesahovaly 9.000 K a šlo o smluvené, pravidelně se opakující požitky. Byl však svým zaměstnavatelem přihlášen k pensijnímu pojištění v době od 1. července 1920 do 31. prosince 1928 v třídě I. a teprve od 1. ledna 1929 byl přihlášen do nové třídy 5. podle zákona z 21. února 1929 čis. 26 Sb. z. a n. Po celou uvedenou dobu nenastala žádná změna jeho služebních požitků. Žalobci byla výměrem Úřadovny A Všeobecného pensijního ústavu v Praze ze dne 5. ledna 1938 přiznána podle § 177 a) pensijního zákona (zákon ze dne 14. července 1931 č. 125 Sb. z. a n.) polovina nepojištěné doby ze základu 162 měsíce a 11 dnů, t. j. 82 měsíců. Poněvadž pak před 1. lednem 1929 byl žalobce naposledy pojištěn ve třídě I. zákona č. 89/1920 Sb. z. a n. bylo mu těchto 82 měsíců započteno ve tř. I. cit. zákona, poněvadž třída ta se řídí podle třídy, v jaké byl pojištěnec naposledy pojištěn před 1. lednem 1929. Podle zákona o pensijním pojištění stihá ohlašovací povinnost k pensijnímu pojištění zaměstnavatele. Žalobce byl zejména v době od 1. července 1920 do 31. prosince 1928 pojištěn v nesprávné třídě a to ve tř. I. místo ve tř. XVI. Jeho starobní důchod je proto nižší, než jaký by byl, kdyby nebylo bývalo onoho nesprávného přihlášení. Žalobce se narodil dne 23. října 1873 a výměrem Úřadovny »A« Všeobecného pensijního ústavu ze dne 13. února 1937 mu byl vyměřen starobní důchod počínajíc dnem 1. ledna 1937, kdy mu skutečně také nárok na starobní důchod vzešel. Tento starobní důchod mu byl vyměřen částkou 491 K měsíčně, kdyby však býval správně přihlášen, byl by býval zařazen do tř. XVI. a byl by dostal starobní důchod 925 K, takže jest poškozen o částku 434 K měsíčně, počínajíc dnem 1. ledna 1937. Poněvadž pensijní zákon ukládal a ukládá posud ohlašovací povinnost, a to co do vstupu do zaměstnání, zániku zaměstnání a co do změn ve služebních požitcích zaměstnavateli, byli zaměstnavatelé povinni podle pravdy oznámiti jeho požitky pensijnímu ústavu. Nesprávné údaje v tom směru učiněné jsou trestním činem, stíhaným politickými úřady. Podle ustanovení článku 112. obchodního zákona ručí společníci veřejné obchodní společnosti za všechny závazky společnosti solidárně a celým svým jměním. Provozování hotelového podniku jest obchodem a proto i za případné škody, vzniklé několika osobami, ručí tyto podle obchodního zákona rukou společnou a nerozdílnou. Žalobce proto navrhl, aby bylo uznáno právem, že se zjišťuje, že firma »Grand

Hotel W.« v P. a Grand Hotel S., majitel Alfred S. tím, že přihlásili žalobce v době od 1. července 1920 k pensijnímu pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách ve tř. I. místo ve tř. XVI. zákona č. 89/1920 Sb. z. a n. způsobili žalobci škodu, záležející v tom, že dávky podle zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců byly žalobci vyměřeny nižším obnosem, než kdyby byl býval pojištěn v době od 1. července 1920 do 31. prosince 1928 ve třídě XVI. zákona č. 89/1920 Sb. z. a n. a jsou proto jednak jako veřejní společníci firmy »Grand Hotel W.« v P. a spolužalovaný Alfred S. jako pozdější jediný majitel firmy »Grand Hotel S.«, majitel Alfred S. v P., povinni rukou společnou a nerozdílnou nahraditi žalobci škodu, tím mu vznikající a, že jsou povinni zaplatiti mu za měsíce leden, únor, březen, duben a květen roku 1937 příslušné částky, vše rukou společnou a nerozdílnou. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

S hlediska právního jest pro řešení sporu rozhodnou především otázka, zda zpropitné, jež bylo podle tvrzení žaloby smluvenou částí služebních požitků žalobcových, mělo býti započteno při zařazování do tříd služného podle § 3 zák. č. 89/1920 Sb. z. a n., a v kladném případě další otázka, zda žalovaná strana, když v přihlášce jí podle § 73 (3) cit. zákona uložené, zpropitné jako součást požitků žalobcových neuvedla, jest podle hlavy třicáté ob. zák. obč. žalobci zodpovědná za škodu, která mu z toho vzešla. Zákon č. 89/1920 Sb. z. a n. stanoví v § 3 (1), že osoby pojištěním povinné jsou roztříděny podle svých ročních požitků do šestnácti tříd. V odstavci (2) pak uvádí, že při zařazování do tříd služného jest jako součást služného započítati také příbytečné, aktivní, funkční a jakékoliv jinak nazvané přídavky (válečné, drahotní, vybavovací, nákupní), dále smluvené proměnlivé požitky (tantiemy, provise a jiné požitky) závislé na obchodním nebo pracovním výsledku, pak smluvené nebo pravidelně se opakující odměny (remunerace, novoročné), jakož i všechny druhy naturálních požitků. Z doslovu odst. (2), jmenovitě z použitého výrazu »jest jako součást služného započítati také...« plyne, že tu uvedený výpočet požitků do služného započitatelných je demonstrativní, nikoliv taxativní, že tedy za služné podle citovaného zákonného ustanovení jest považovati celý pracovní výdělek zaměstnance, to jest veškeré hmotné výhody, jichž se zaměstnanci dostává v důsledku jeho pracovního poměru, tedy výdělek, jenž jest v příčinné souvislosti s existencí pracovního poměru. K těmto majetkovým výhodám patří zejména i dávky, které zaměstnanec dostává při výkonu pensijnímu pojištění podléhajícího zaměstnání přímo od třetích osob (zpropitné), na něž jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec brali zřetel při určení výše pracovní odměny. Správnosti

tohoto výkladu nasvědčuje i to, že citovaný zákon užil v § 3 (1) výrazu roční požitky, nikoliv výrazu služné a že zákon č. 26/29 Sb. z. a n. v § 4, který jedná o třídách služného v odstavci druhém, již výslovně uvádí, že do služebních požitků (nikoliv do služného, jak stanoví odst. 2 § 3 zák. č. 89/1920 Sb. z. a n.) jest zahrnouti také... dávky jiných osob, pokud obvyklé jich poskytování má vliv na výměru služebních požitků. Výklad tento odpovídá též smyslu zákona, zabezpečení pojištění v případě pojistného případu dávky stanovené v poměrné výši k jeho celým služebním požitkům, jak tomu je i při pojištění sociálním a úrazovým. Zpropitné žalobcovo bylo by tedy započítati do služného ve smyslu § 3 zák. č. 89/20 Sb. z. a n., kdyby pravdě odpovídalo, že podle smlouvy záležely jeho požitky v zaopatření na stravě a zpropitném od návštěvníků hotelu. Kdyby zpropitné činilo smluvenou součást služného žalobcova podle § 3 zák. č. 89/20 Sb. z. a n., bylo na žalované straně jako zaměstnavateli, aby zpropitné v přihlášce jí uložené ustanovením § 73, odst. 1 a 3 cit. zákona uvedla. Neučinila-li tak, tkví v tomto opomenutí její výhradné zavinění, a byla by žalobci zodpovědna podle § 1295 o. zák. obč. za škodu mu vzešlou (srov. Sb. n. s. č. 5804, 6711, 9880, 15287 a j.). Na tom nemění nic ani žalovanou namítaná okolnost, že přihlášku neučinila ona, nýbrž dozorčí orgán Všeobecného pensijního ústavu, poněvadž tím, že byla přihláška učiněna z úřadu, nebyla žalovaná zproštěna povinnosti jí v § 73, odst. 1 a 3 citovaného zákona uložené. Odvolací soud, vycházející z právního názoru, že žalovaným nelze přičísti k vině, že nepřihlásili zpropitné do požitků žalobcových, jak bylo jejich povinností, nezabýval se ani žalobcem tvrzenou a pro řešení sporu rozhodnou okolností, že zpropitné mělo býti podle služební smlouvy součástí služebních požitků žalobcových, ani otázkou, kolik činila průměrná výše ročního zpropitného, ani dalšími námitkami žalovaných a skutkový stav nezjistil. Řízení zůstalo kusým.

Čís. 17486.

Odvratitelností podle § 2 starého automobilového zák. rozumí se odvratitelnost subjektivní. Ani na řidiči auta nelze požadovati více než co přesahuje duševní schopnosti průměrně odborně vyškoleného řidiče.

Pokud nelze řidiči auta přičítati za nepozornost, že nepředvídal, že auto následkem sklonu jízdní dráhy může zachytiti sluneční plachtu rozprostřenou na chodníku před obchodem.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1939, Rv I 468/39.)

Dle tvrzení žalující pojišťovny jel žalovaný Ludvík R. nákladním autem tak neopatrně, že narazil do výkladní skříně fy Otto P., při čemž rozbil u ní sklo. Prvžalovaný Bohumil H. ručí jako majitel auta za způ-